

म.भा.टी.

॥९॥

॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ पशून्प्रतिपश्वर्थं दक्षिणार्थागाः प्राप्नुमिष्यर्थः ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥

अपूजयन्महाभागं यथास्य पितरं तथा ॥ कदाचिद्विततो राजन् भ्रातरावेकतद्वितौ ॥ १४ ॥ यज्ञार्थं च क्रतुश्चित्तां तथा वित्तार्थमेव च ॥ तयोर्बुद्धिः समभवत्त्रितं गृह्यपरंतप ॥ १५ ॥ याज्यान्सर्वानुपादाय प्रतिगृह्य पशून्स्ततः ॥ सोमं पास्यामहे हृष्टाः प्राप्य यज्ञं महाफलं ॥ १६ ॥ चक्रुश्चैवं तथा राजन् भ्रातरस्त्रय एव च ॥ तथा ते तु परिक्रम्य याज्यान्सर्वान्पशून्प्रति ॥ १७ ॥ याजयित्वा ततो याज्यान्लब्ध्वा तु सुबहून्पशून् ॥ याज्येन कर्मणा तेन प्रतिगृह्य विधानतः ॥ १८ ॥ प्राचीं दिशं महात्माना जग्मुस्ते महर्षयः ॥ त्रितस्तेषां महाराजपुरस्ताद्याति हृष्टवत् ॥ १९ ॥ एकतश्च द्वितश्चैव पृष्ठतः कालयन्पशून् ॥ तयोश्चित्ता समभवद्दृष्ट्वा पशुगणं महत् ॥ २० ॥ कथंचस्युरिमा गाव आवाभ्यां हि विना त्रितं ॥ तावन् योन्यं समाभाष्य एकतश्च द्वितश्च ह ॥ २१ ॥ यदूच तुर्मिथः पापौ तन्निबोध जनेश्वर ॥ त्रितो यज्ञेषु कुशलस्त्रितो वेदेषु निष्ठितः ॥ २२ ॥ अन्यास्तु बहुला गावस्त्रितः समुपलप्स्यते ॥ तदा वांसहितौ भूत्वा गाः प्रकाल्य ब्रजावहे ॥ २३ ॥ त्रितोऽपि गच्छतां काममावाभ्यां वै विना कृतः ॥ तेषां मागच्छतां रात्रौ पथि स्थानां वृको भवत् ॥ २४ ॥ तत्र कूपो विदूरे भूत्सरस्वत्यास्तटे महान् ॥ अथ त्रितो वृकं दृष्ट्वा पथि तिष्ठंतमग्रतः ॥ २५ ॥ तद्गयादपसर्पन्वै तस्मिन्कूपे पपात ह ॥ अगाधे सुमहाघोरे सर्वभूतभयंकरे ॥ २६ ॥ त्रितस्ततो महाराजकूपस्थो मुनिसत्तमः ॥ आर्तनादंततश्च क्रेतौ तु शुश्रुवतुर्मुनी ॥ २७ ॥ तं ज्ञात्वा पतितं कूपे भ्रातरावेकतद्वितौ ॥ वृकत्रासाच्च लोभाच्च समुत्सृज्य प्रजग्मतुः ॥ २८ ॥ भ्रातृभ्यां पशुलुब्धाभ्यामुत्सृष्टः समहातपाः ॥ उदपाने तदाराजन्निर्जले पांसु संवृते ॥ २९ ॥ त्रित आत्मानमालक्ष्य कूपे वीरुत्तृणावृते ॥ निमग्नं भरतश्रेष्ठ नरके दुष्कृतीयथा ॥ ३० ॥ सबुद्ध्या गणयत्याज्ञो मृत्योर्भीतो ह्यसोमपः ॥ सोमः कथं तु पातव्य इह स्येन मया भवेत् ॥ ३१ ॥ स एव मभिनिश्चित्य तस्मिन्कूपे महतपाः ॥ ददर्श वीरुधंतं त्रलंबमानां यदृच्छया ॥ ३२ ॥ पांशुग्रस्ते ततः कूपे विचिंत्य सलिलं मुनिः ॥ अग्नीन्संकल्पयामास होत्रे चात्मानमेव च ॥ ३३ ॥ ततस्तां वीरुधंसोमं संकल्प्य सुमहातपाः ॥ क्रचो यजूंषि सामानि मनसा चितयन्मुनिः ॥ ३४ ॥ ग्रावाणः शर्कराः कृत्वा प्रचक्रे भिषवं नृप ॥ आज्यं च सलिलं च क्रेभागांश्च त्रिदिवौकसां ॥ ३५ ॥ सोमस्याभिषवं कृत्वा चकार विपुलं ध्वनिं ॥ स चाविश दिवं राजन्पुनः शब्दस्त्रितस्य वै ॥ ३६ ॥ समवाप्य च तं यज्ञं यथोक्तं ब्रह्मवादिभिः ॥ वर्तमाने महायज्ञे त्रितस्य सुमहात्मनः ॥ ३७ ॥ आविग्रं त्रिदिवं सर्वकारणं च न बुध्यते ॥ ततः सुतुमुलं शब्दं शुश्रावाथ बृहस्पतिः ॥ ३८ ॥ श्रुत्वा चैवाब्रवीत्सर्वां देवान् देवपुरोहितः ॥ त्रितस्य वर्तते यज्ञस्तत्र गच्छामहे सुराः ॥ ३९ ॥